

θωμεν τόσα μέρη ἐντὸς μιᾶς ἐβδομάδος, ὅσα θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπισκεφθῇ ὁ Παῦλος ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς, ἢ καὶ περισσότερον, καὶ μετὰ πολὺν περισσοτέρας ἀνέσεως. Ἐὰν θέλωμεν νὰ ὁμιλήσωμεν δημοσίως, δυνάμεθα νὰ πράξωμεν οὕτω χωρὶς νὰ ὑπάρχη ὁ ἐνοχλῶν ἢ ἐκφοβίζων. Πρὸς τοῦτοις δὲ ζῶμεν εἰς καιρὸν καθ' ὃν τὰ πλήθη τῶν λαῶν δύνανται νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ γράφωσιν, τὰ ὅποια ἐλάχιστοι καὶ μόνον ἡδύνατο νὰ πράττωσι κατὰ τοὺς παρωχημένους χρόνους, καὶ καθ' ὃν τὸ ἔντυπον εὐαγγέλιον εἶναι εὐθηνόν, πρόσφορον, καὶ συχνάκις ἀποτελεσματικώτερον, ἢ τὰ προφορικὰ κηρύγματα Ἡ εὐδιάθετος καρδιά δύναται νὰ πράξῃ ἀσυγκρίτως πλείονα διὰ τῶν μέσων τούτων, παρ' ὅσα ἡδύνατο νὰ πράξωσιν ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα ἐν ταῖς ἡμέραις των διὰ τῶν αὐτῶν προσπαθειῶν Δυνάμεθα νὰ κηρύττωμεν ἐντύπως τε καὶ χειρογράφως, μέσῳ τοῦ θαυμασίου ταχυδρομικοῦ συστήματος τῶν ἡμερῶν μας, πρὸς φίλους καὶ ξένους ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον, καὶ σχεδὸν ἀνεξόδως

Ἄλλ' ὁ Ἀπόστολος ὁμιλῶν περὶ τῆς ὀνοματικῆς Ἐκκλησίας τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν, βεβαιοῖ δι «ἔσται καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαίνουσας διδασκαλίας οὐκ ἀνέχονται» (Β΄. Τιμοθ., δ' 3) Ἐνῶ δὲ τοῦτο τυγχάνει ἀληθὲς τόρα, ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν καθ' ἣν ἦτο ἀληθὲς εἰς ἄλλους αἰῶνας, οἱ λόγοι οὗτοι θὰ λάβωσι μᾶλλον ἔντονον καὶ σαφεῖ ἐκπλήρωσιν εἰς τὸ μέλλον Εἶνε βέβαιον δι ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ἀνεχθῇ σήμερον κήρυκας, οἵτινες ἀγνοοῦσι τὸ σύμβολον τῆς πίστεώς των, καὶ «κηρύττουσι τὸν Λόγον» μόνον, «πᾶσαν τὴν βουλὴν [σχέδιον] τοῦ Θεοῦ», ἀλλὰ, «κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν», οὗτοι ἀγαπῶσιν ἀνθρωπίνους θεωρίας ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως, καὶ ψευδῶς ὀνομαζομένας φιλοσοφίας μᾶλλον, παρὰ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐντούτοις ὁμως, ἐπειδὴ ἀδυνατοῦσι νὰ τὸν ἐμποδίσωσιν, ἀνέχονται τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν μέχρι βαθμοῦ τινος—εἰς μεγαλείτερον βεβαίως βαθμὸν παρ' ὅτι ἡ Ρώμη ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς δόξης της ἠθέληεν ἀνεχθῇ αὐτήν.

Ἀμέσως πρὸ τῶν λόγων τοὺς ὁποίους ἀνωτέρω παρεθέσαμεν, ὁ Ἀπόστολος ὁμιλεῖ ἀπ' εὐθείας περὶ τῶν χαλεπῶν

καιρῶν τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος (Β' Τιμθ. γ' . 1—13), ὑποδεικνύων τὸ ἀλαζονικὸν πνεῦμα, τὴν φιληδονίαν καὶ τὴν πρὸς τὸ καλὸν ἀποστροφὴν, ὡς τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἡμερῶν τούτων, μετὰ τοῦ τυπικισμοῦ του, τῆς πλεονεξίας, τῆς ὑπερφηφάνειας καὶ τῆς ἀχαριστίας· διακηρύττει δ' ὅτι [ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ] ἄνθρωποι πονηροὶ καὶ ἀποπλανῶντες [ἀπὸ τῆς ἀληθείας] θέλουσι προκόψει ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες ἄλλους καὶ πλανώμενοι οἱ ἴδιοι διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν σοφιστειῶν. Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἀποστόλος ἐσκέπτετο καὶ ἔγραφεν εἰδικῶς περὶ τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν, καὶ οὐχὶ περὶ τῶν μέσων αἰώνων, δικαιοῦμεθα βεβαίως νὰ ἐρωτήσωμεν ἂν ὁ καιρὸς δὲν ἀπέχη εἰμὴ εἰς μικρὸν ἀφ' ἡμῶν διάστημα, ἐν «ταῖς ἐσχάταις ταύταις ἡμέραις», ὅποτε ἡ ὑγιαίνουσα διδασκαλία δὲν θέλει εἶσθαι πλέον ἀνεκτὴ, οὐδὲ ἐπιτραπῇ καὶ εἰς οἰονδήποτε βαθμὸν.

Καίτοι καὶ τώρα ἀληθεύει εἰς μέγαν βαθμὸν, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ πωλῇ ἢ ἀγοράζῃ [ἐμπόρευμα τῆς ἀληθείας] ἐν ταῖς συνήθεσιν ἀγοραῖς ἢ συναγωγαῖς, εἰμὴ οἱ ἔχοντες τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ (Ἀποκλ. ιγ' . 17), ἐν τούτοις οἱ τελείως ἀφιερωμένοι γνωρίζουσι πλέον ὅτι οἱ μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ τοῦ συρμοῦ, οἱ καλούμενοι Ἐκκλησίαι, δὲν εἶναι περισσότερον ἀναγκαιοῦντες διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου σήμερον, παρ' ὅτι ἦσαν εἰς τὰς ἡμέρας τῶν Ἀποστόλων, καὶ ὅτι μεγάλα ὄργανα, καὶ γεγυμνασμένοι χοροὶ ψαλτῶν, δὲν εἶναι ἀπαραίτητα ἐφόδια ὅπως ἐλκυσθῇ ἡ προσοχὴ τοῦ λαοῦ· διότι τώρα, ὡς ἐν ταῖς πρώταις ἡμέραις, ὁ κοινὸς λαὸς ἀκούει τὸ Εὐαγγέλιον μετ' εὐχαριστήσεως εἰς τὰς γωνίας τῶν ὁδῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς, μέσῳ τῶν ταχυδρομείων, καὶ ἀπὸ τῶν ἐφημερίδων καὶ φυλλαδίων. Τὸ ζήτημα ὅθεν εἶναι, Δὲν ἐνδέχεται ἵνα οἱ λόγοι οὗτοι τῆς Ἀποκαλύψεως ἐννοῶσι πολὺν πλέον παρ' ὅ,τι ἡμεῖς βλέπομεν γενόμενον σήμερον; Καὶ, συμφώνως πρὸς τὴν διακήρυξιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, δὲν ἐνδέχεται νὰ ἐννοῇ ὅτι θέλει ἐλθεῖ καιρὸς, ἐν ταῖς ἐσχάταις αὐταῖς ἡμέραις, ὅποτε ἡ ὑγιαίνουσα διδασκαλία δὲν θέλει εἶσθαι ποσῶς ἀνεκτὴ; Δὲν ἐνδέχεται ἢ ἡμετέρα πεῖρα ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ν' ἀν-

τιοτοίχῃ τροπον τινά πρὸς τὴν πείραν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ (τοῦ τύπου), ὅστις ἐκλείοθι εἰς φυλακὴν, Ἐν ἄλλοις λόγοις, τί δυνάμεθα ν' ἀπεκδεχώμεθα μεταξὺ τοῦ παρόντος οἰκειῶς εὐνοικοῦ καιροῦ — καίτοι καὶ οὗτος δὲν εἶναι ἄνευ τῶν δυσκολιῶν του — καὶ τοῦ ἐπερχομένου εὐλογητοῦ καιροῦ τῆς ἀκωλυτου δικαιοσύνης. Θέλει ἐξακολουθήσει τὸ ἐν τῷ μεταξὺ διάστημα τοῦτο ἐξίσου εὐνοϊκόν, ὡς κατὰ τὸ παρὸν, πρόσφορον δι' ἔργον ἐν τῷ ἀμπελῶνι — ἢ μετα περισσοτέρων πλεονεκτημάτων, ἢ μετὰ ὀλιγωτέρων τοιούτων, Ἄς ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ τί οἱ τύποι οὗτοι ὑποδηλοῦσι· διότι, ἀφοῦ ὁ Κύριος διηυθύνει τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπ' αὐτῶν, ὅτι δὴποτε καὶ ἂν εὐρίσκωμεν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν πείραν εἴτε τοῦ Ἡλίου, εἴτε τοῦ Ἰωάννου, τὸ ὁποῖον φαίνεται καλῶς προσαρμόζον εἰς τὴν πείραν αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὴν περὶ τῆς μελλούσης ἐπιγέλου αὐτῆς πορείας μαρτυρίαν, δικαιούμεθα νὰ ἀναγνωρίζωμεν τὸ τοιοῦτον ὡς τύπον.

Ὁ Ἡλίας ἐχωρίσθη ἀπὸ τῆς ἐπιγέλου σκηνῆς δι' ἄρματος πυρός, ὅπερ παριστᾷ τὴν πνευματικὴν δόξαν καὶ ἀνύψωσιν, ἣτις ἀναμένει εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιγέλου σταδιοδρομίας ἐκείνους ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες θέλουσιν εἰσθαι ζῶντες καὶ περιλειπόμενοι εἰς τοὺς ἐσχάτας ἡμέρας. Ὅφειλομεν ὁμῶς νὰ ἐνθυμώμεθα ἐπίσης διὰ τὸν Ἡλίας ἀνελήφθη δι' ἀνεμοστροβίλου ἢ θυέλλης· ἢ θυέλλα δὲ εἶναι τὸ σύμβολον τῆς θλίψεως, ὡς ἐπίσης τὸ πύρινον ἄρμα ἐξεικονίζει τὴν νίκην, τὴν ἑνδοξὸν διαφυγὴν ἀπὸ τῆς θλίψεως ἐκείνης.

Αἱ τελευταῖαι δοκίμασαι Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ χαρακτηρίζονται μᾶλλον ἐναργῶς διὰ τῶν γνωρισμάτων τῆς θλίψεως. Καίτοι ὁ λαὸς δὲν ὑπήκουσεν εἰς αὐτὸν (Ματθ. ιζ'. 12), ἐν τούτοις οὗτοι ἀνεγνώρισαν αὐτὸν πρὸς ὥραν ὡς δοῦλον καὶ προφήτην τοῦ Θεοῦ (Ἰωάν. ε' 35). Ὅποταν ὁμῶς ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς τὴν παρουσίαν τοῦ Μεσσίου ἢ ἐπιτροπὴν αὐτοῦ ἡρξιοε παρακμάζουσα, ὡς εἶχε προμαρτυρήσει διὰ τὴν ἡθέλε συμβῆ, εἰπὼν περὶ τοῦ Χριστοῦ, «Ἐκεῖνον δεῖ ἀξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι» Οὕτως ἀνάγκη νὰ γείνη εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος αἰῶνος. Τὸ ἔργον τῆς τάξεως τοῦ Ἰωάννου (τῆς τάξεως τοῦ Ἡλίου) περατοῦται μετὰ τῆς ἀναγγε-

λίας ὅτι ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἐγγίζει, καὶ ὅτι ὁ Βασιλεὺς εἶναι παρῶν. Τοῦτο δὲ καὶ γίνεται ἤδη· αὐτοὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς μαρτυρίας τοῦ Ἰωάννου ἐφαρμόζονται μετ' ἴσης δυνάμεως κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου παρουσίας: «Μέσος ἡμῶν στήκει [εἶναι παρῶν] ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε»· «οὐ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. — Ἰωάν. α'. 26. Ματθ. γ'. 12

Καθὼς δὲ ὁ Ἰωάννης ἡλαττώθη—τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ ἔργου συμπληρωθέντος ὁπόταν ἐξήγγειλε τὸ διάγγελμά του—τοιουτοτρόπως ἡ Ἐκκλησία ἐν τῇ σαρκὶ θέλει σμικρύνεσθαι, ὁπόταν ἡ τελευταία αὐτῆς ἀγγελία μεταδοθῇ, μέχρις οὗ καὶ τὸ τελευταῖον αὐτῆς μέλος καταθέσῃ τὴν ἀφιερωμένην αὐτοῦ ζωὴν, καὶ παρέλθῃ πέραν τοῦ καταπετάσματος εἰς τὴν «δόξαν», ἵνα τοῦ λοιποῦ ἀποτελῇ μέρος τοῦ δεδοξασμένου, τοῦ βασιλεύοντος Χριστοῦ. Καὶ καθὼς ὁ Ἰωάννης διεκήρυτεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς πρέπει νὰ αὐξάνῃ, τοιουτοτρόπως ἤδη, ὁπότε ἡ ἀληθὴς βασιλεία μέλλει νὰ ἐγκατασταθῇ, μετὰ πεποιθήσεως δυνάμεθα νὰ λέγωμεν ὅτι ὁ Βασιλεὺς εἶναι παρῶν, καὶ ὅτι ἡ βασιλεία αὐτοῦ πρέπει νὰ αὐξάνῃ ἕως οὗ πληρώσῃ τὴν γῆν. Ὁ,τι ὁ Ἰωάννης ἀνήγγειλε περὶ τοῦ ἔργου τοῦ «θερισμοῦ» —τῆς συνάξεως τοῦ σίτου, καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀχύρου ἐπερχομένης θλίψεως,—εὐρίσκει ὡσαύτως τὸ ἀντίστοιχόν του εἰς τὸν παρόντα καιρὸν.

Ἡ ἐλευθερία τοῦ Ἰωάννου ἀμέσως περιορίσθη μετὰ τὴν ἀγγελίαν ἣν ἐξήγγειλε διακηρύξας Ἐκεῖνον ὃστις ἦτο παρῶν, καὶ τὸ ἐνώπιον αὐτοῦ ἔργον· ἐρρίφθη δὲ εἰς φυλακὴν, διότι ἤλεγχε τὸν βασιλέα διὰ τὴν παράνομον αὐτοῦ συμβίωσιν μετὰ τινος γυναικὸς (Ματθ. 10. 4). Καίτοι δὲ τὰ πιστὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ συχνάκις ὑπέδειξαν ὅτι ἡ μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ πολιτικῆς ἐξουσίας ἔνωσις ἐστὶν ἔκνομος, ὅτι ἐν ταῖς Γραφαῖς ὀριζομένη πορνεία (Ἀποκλ. 17. 5), καίτοι ὁ κόσμος κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ἔνωσις αὕτη ὑφίσταται εἰσέτι, αἱ δὲ Γραφαὶ φαίνονται ὑποδεικνύουσαι ὅτι, ἐν τῷ καιρῷ τῆς προσεγγιζούσης θλίψεως,

αἱ καὶ ὄνομα Ἐκκλησίαι, αἱ δμολογοῦσαι ἑαυτὰς παρθένους τοῦ Χριστοῦ, θέλουσι συνταχθῇ μετὰ τῶν βασιλέων τῆς γῆς, καὶ ἐνωθῇ μετ' αὐτῶν, ἡ δὲ ἀληθὴς Ἐκκλησία, καθ' ὁμοιότητα τοῦ τύπου αὐτῆς, Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, θέλει καταστῇ ἀντιδημοτικὴ, καὶ θέλει περιορισθῇ ἡ ἐλευθερία αὐτῆς ἕνεκα τῆς πιστότητός της εἰς τὸ καταπολεμεῖν καὶ καταδικάζειν τὴν πλάνην

Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Ἰωάννου, ὡς καὶ ἐν τῇ τοῦ Ἡλίου, ἡ καταδιώκουσα ἦτο γυνή — τοῦ βασιλέως ἐνεργοῦντος ὡς πράκτορος καὶ ὄργανον αὐτῆς Οὕτως, ὡς ἐνταῦθα συμβολίζεται, συνέβη εἰς τὴν ἀληθῆ Ἐκκλησίαν κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ ἀναμφιβόλως οὕτω θέλει εἰσθαι εἰς τὸ μέλλον — τῆς καὶ ὄνομα Ἐκκλησίας ἀντιπροσωπευομένης διὰ γυναικὸς, τῆς δὲ πολιτικῆς κυβερνήσεως διὰ βασιλέως. Καὶ οὐχὶ μόνον ἡ προφητεία ὑποδεικνύει στενοτέραν τινὰ μεταξὺ τούτων ἐνότητα, παρ' ἑκείνην ἥτις ὑφίσταται ἐν τῷ παρόντι, ἀλλὰ καὶ πᾶς προσεκτικὸς παρατηρητὴς δύναται νὰ ἴδῃ ὅτι ὁ κυριὸς **μοχλὸς**, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἡ βασιλικὴ ἀριστοκρατία δεσπόζει ἐπὶ τῶν λαῶν εἶναι ἡ δεισιδαιμονία, ὅτι ὁ Θεὸς ὥρισε δῆθεν «τοὺς μεγάλους αὐτοὺς ἄνδρας» — καίτοι οὗτοι πολλάκις τυγχάνουσι ἀνικανοὶ καὶ φαῦλοι — νὰ δεσπόζωσιν ἐπ' αὐτῶν καὶ ὅτι, τὸ ἐγείρεσθαι ἐναντίον τῆς τυραννίας καὶ ἀδικίας, καὶ τὸ ἀπαιτεῖν δικαιοσύνην, ἐλευθερίαν καὶ ἴσα δικαιώματα, σημαίνει ἀντιπράττειν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ Ἐντεῦθεν ἡ τάσις τῶν τε κυβερνήσεων καὶ Ἐκκλησιῶν εἶναι πρὸς τὴν φανεράν ἢ κρυφίαν ἐνότητα διὰ τὴν ἀμοιβάν αὐτῶν εὐημερίαν ἐν τῇ ἐπερχομένῃ τρικυμίᾳ

Καὶ οὐχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ἡ μέλλουσα διαμάχη ἡ μεταξὺ τῆς ἀριστοκρατίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ πολλοῦ λαοῦ πάσης πεπολιτισμένης χώρας ἀφ' ἑτέρου, θέλει εἰσθαι τόσον ἰδιόρρυθμος, τόσον ἀνομοία πρὸς οἵανδήποτε προγενεστέραν πεῖραν, ὥστε οἱ μετριοπαθεῖς, οἱ συντηρητικῶν διαθέσεων καὶ θρησκευτικῶς προσκείμενοι ἄνθρωποι, φοβούμενοι τὸ παντελὲς τῆς κοινωνίας ναυάγιον εἰς τὸ χάος καὶ τὴν ἀναρχίαν, θέλουσι φυσικῶς προτιμήσει τὴν μοναρχίαν, τὴν καταδυναστείαν καὶ δουλείαν, ἀντὶ παντὸς ἄλλου πράγματος, περὶ τοῦ

ὁποίου θὰ ὦσι βέβαιοι δι' εἶναι χειρότερον τούτων. Συνεπῶς οἱ τοιοῦτοι θὰ συμμαχήσωσι μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, μετὰ τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἀριστοκρατίας, ἐν τῇ γενικῇ προσπαθείᾳ ὅπως καταστείλωσι καὶ προλάβωσι τὴν ἀκατάσχετον ἐκείνην διαπάλην—«Τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ Παντοκράτορος»

Εἶναι πολὺ πιθανὸν δι, μεταξὺ τῶν ἀγαπώντων τὴν εὐεργήνην καὶ τὴν ἀληθῆ θρησκείαν, αἱ μόναι, ἐπὶ τέλους, ἐξαιρέσεις τῆς τοιαύτης πορείας θέλουσιν εἶσθαι ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων εὐδοκεῖ νὰ ἀποκαλύψῃ διὰ τοῦ λόγου αὐτοῦ τὰ σχέδιά του (Ἰωάν 13), καὶ οἵτινες ἔχουσι πλήρη πεποίθησιν εἰς τὴν σοφίαν καὶ ἀγάπην αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης εἰς τὴν δύναμιν Του, ὅπως κάμῃ τὰ πάντα νὰ ἀποβῶσι συμφώνως πρὸς τὰς ὑποσχέσεις του, Οἱ τοιοῦτοι καὶ μόνον, μεταξὺ τῶν συντηρητικῶν καὶ τὴν εὐταξίαν ἀγαπώντων ἀνθρώπων, βλέποντες τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἡ ἐπερχομένη κοινωνικὴ ἀναστάσις ἀνάγκη νὰ διαδραματίσῃ ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἄρσιν τῶν ἀγόνων συστημάτων, τῶν ὁποίων παρῆλθε πλέον ἡ ἡμέρα, καὶ πρὸς ἐτοιμασίαν τοῦ κόσμου, διὰ ἰσοπεδωτικῆς τινος ἐνεργείας, διὰ τὴν Χιλιετῆ βασιλείαν τῆς δικαιοσύνης — οἱ τοιοῦτοι θὰ δυνηθῶσι νὰ ἀντιληφθῶσι τὴν κατάστασιν καὶ δράσωσιν ἀναλόγως. Ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι θὰ παρεξηγηθῶσιν, αἱ δὲ προσπάθειαι αὐτῶν ὅπως ἀποδείξωσι τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων κατάστασιν καὶ τὴν ἀληθῆ καὶ μόνην θεραπείαν, θέλουσι πιθανὸν παρακωλυθῆ καὶ καταπολεμηθῆ παρ' ἐκείνων. οἵτινες δὲν βλέπουσι τὴν μεγάλην ἔκβασιν καὶ οἵτινες, μὴ θέλοντες νὰ καθυποτιμάξωσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν θέλησιν, τὰς ἰδέας καὶ σχέδιά των, εἰσὶν ἀνίκανοι νὰ ἴδωσι τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ. Ὅποτεν κριθῇ ἐπάναγκες νὰ ληφθῶσι κατασταλτικὰ περιοριστικὰ καὶ καταθλιπτικὰ μέτρα, τὰ τοιαῦτα μέτρα θέλουσι περιλαμβάνει οὐχὶ μόνον τὰ ἐργατικὰ σωματεῖα καὶ τὰ δημοσιεύματα, τὰ ὁποῖα συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῶν δικαίων αὐτῶν καὶ ἀδίκων, ἀλλ' ὡσαύτως καὶ ἐκείνους ἀκόμη οἵτινες ὑποδεικνύουσι τοῖς ἀνθρώποις τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀληθῆ αἰτίαν καὶ τὴν μόνην θεραπείαν διὰ τὴν μεγάλην στενοχωρίαν τῶν ἐθνῶν.

Ναί, ὁ καιρὸς πιθανὸν δὲν ἀπέχει κατὰ πολλὰ ἔτη, ὅποτε περιοριστικὰ μέτρα θέλουσιν ἐφαρμοσθῇ κατὰ πάσης προσπαθείας τῶν ἀγίων ὅπως διαδόσωσι τὰς χαροποιὰς ἀγγελίας τῆς ἐρχομένης βασιλείας, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι τὸ γενικὸν συμφέρον καὶ ἡ δημοφιλία εὐημερία ἀπαιτοῦσι τὰ τοιαῦτα διαβήματα.

Τοιοῦτοτρόπως θέλουσιν ἐκπληρωθῇ αἱ προρρήσεις τοῦ Δευτέρου Ψαλμοῦ, καὶ μετὰ περισσοτέρας πιθανὸν δριμύτητος κατὰ τὸ τέλος, παρ' ὅτι δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ἤδη, μ' ὅλον ὅτι οὗτος ἐξεπληρώθη ἤδη κατὰ μέρος ἐπὶ τῆς Κεφαλῆς τοῦ σώματος—Πράξ. δ'. 25 - 29.

Ἡ αὕτῃ ἀνάγκη διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ζητημάτων θέλει πιθανῶς κριθῇ ὡς ἐξίσου ἰσχύουσα κατὰ τοῦ ἐλευθέρως ἐκφράζεσθαι ἐπὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων. τὰ ὅποια πράγματι κεῖνται εἰς τὴν βάσιν πάσης ἐλευθερίας. Δὲν θὰ ἦτο δὲ παράδοξον ἔὰν «ἰσχυρά τις κυβέρνησις», μοναρχία τις, ἥθελεν ἀντικαταστήσει ἡμέραν τινὰ τὴν ἐνεσιτῶσαν Μεγάλῃν Δημοκρατίαν τῆς Βορειο-Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας· εἶναι δὲ μᾶλλον βέβαιον ὅτι κοινὴ τις ὁμολογία θρησκευτικῆς πίστεως θέλει κριθῇ σκόπιμος, καὶ θέλει δημοσιευθῇ, διδάσκουσα ὅτι πᾶσα ἄλλη, ἀντικειμένη εἰς τὸ γενικὸν αὐτὸ δόγμα, θέλει λογίζεσθαι καὶ τιμωρεῖσθαι ὡς πολιτικὸν πλημμέλημα. Παρόμοιός τις διωγμὸς δὲν ἤθελε παράσχει μόνον, εἰς τὸ τέλος ἢ τὸν θερισμὸν τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἑτέραν τινὰ παραλληλίαν πρὸς τὸν θερισμὸν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος (Πράξ. δ'. 10—13, 23—30 ε'. 29—41. ια'. 19), ἀλλ' ἤθελε προσδώσει ἐπίσης εὐρυτέραν τινὰ καὶ βαθυτέραν ἔννοιαν εἰς τοὺς λόγους τῶν Ἀποστόλων Παύλου καὶ Ἰωάννου (Β. Τιμοθ. δ'. 3. Ἀποκλ. ιγ'. 17), ὡς καὶ εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸ τέλος τῆς ἐπιγείου σταδιοδρομίας τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας τυπικὰ παραδείγματα, ὡς ταῦτα παρίστανται εἰς τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἡλίου ἐν ἀνεμοστροβίλῳ, καὶ ἐν τῇ φυλακίσει καὶ τῷ ἀποκεφαλισμῷ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

Ἡ μέλλουσα ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων θέλει ἀποδείξει ἔὰν ἀνεγνώσαμεν τὴν προφητικὴν μαρτυρίαν ὀρθῶς ἢ ἐσφαλμέ-

νως. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο τινὰ μαθήματα δυνάμεθα νὰ ἀρυσθῶμεν πρὸς ἰδίαν ἡμῶν ὠφέλειαν. Ταῦτα δέ εἰσι τὰ ἑξῆς : Πρῶτον, ὀφείλομεν νὰ ἡμέθα οὕτω παρεσκευασμένοι, οὕτως ὠπλισμένοι, καὶ οὕτω τελείως κατηρητισμένοι διὰ τῆς ἀητιότητος ἀληθείας, ὥστε ὁ διωγμὸς νὰ κινήσῃ ἡμᾶς εἰς μεγαλύτερον ζῆλον, καὶ οὐχὶ νὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς ἵνα, συνεπείᾳ καταπλήξεως ἢ φόβου, ὑποστείλωμεν ἢ καὶ ἐγκαταλείψωμεν τὴν σημαίαν ἡμῶν καὶ ὑποχωρήσωμεν, ὅποτιαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐξεγερθῶσι καὶ μετὰ τῶν θρησκευτικῶν ἀρχόντων τῶν λαῶν συναχθῶσι καθ' ἡμῶν καὶ κατὰ τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἐ χάρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς τὸ προνόμιον νὰ μαρτυρήσωμεν, ὥς ὑπηρετῆται καὶ πρέσβεις αὐτοῦ (Α'. Ἰωάν. γ'. 1). Δεύτερον, τοιαῦται ἀναφορικῶς πρὸς τὸ μέλλον σκέψεις, παραβαλλόμεναι πρὸς τὰ ἐν τῷ παρόντι προνόμια, θέον νὰ συντελῶσιν ὅπως διεγείρῃσι πᾶν ἀφιερωμένον τέκνον τοῦ Θεοῦ ὅπως κάμῃ νοήμονα χρῆσιν τῶν ἐν τῷ παρόντι καιρῷ τοῦ θερτισμοῦ μεγάλων εὐκολιῶν καὶ προνομίων, ἐνθυμούμενος ὅτι «ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει», ὥς ἐπίσης ὁ φυτεύων καὶ ὁ ποτίζων, καὶ ὅτι τόρᾳ κατ' ἐξοχὴν εἶναι καιρὸς ὅπως **συνάξῃ τις καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον**. Ἡ μικρὰ γαλήνη τοῦ παρόντος εὐνοϊκοῦ καιροῦ μετὰ τῶν μεγαλειτέρων αὐτῆς ἐλευθεριῶν καὶ πλεονεκτημάτων ἀνὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, εἶναι θεόθεν διατεταγμένη ὅπως σφραγισθῶσιν οἱ ἀληθεῖς τοῦ Θεοῦ δοῦλοι ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν (διανοητικῶς διὰ τῆς ἀληθείας)—Ἀποκαλ. ζ'. 3.

Ὁ Διδάσκαλος λέγει : « Ἐργάζεσθε ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νῦν ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι, « Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρωσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρωσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον ».

Οὕτω, λοιπόν, βλέπομεν, εἰς τὸν παρόντα ὠρισμένον καιρὸν, ὅτι ὁ Ἠλίας ὁ προφήτης ἦλθεν, ὥς προεφητεύθη, πρὸ τῆς μεγάλης καὶ ἐπιφανοῦς ἡμέρας τοῦ Κυρίου. Ἡμεῖς δὲ ἀκούομεν τὴν τελευταίαν αὐτοῦ μαρτυρίαν, ὁμοίαν πρὸς τὴν τοῦ Ἰωάννου, λέγοντος, « Μέσος ἡμῶν στήκει (τις) ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατεο—οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ὄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σίτον αὐτοῦ εἰς τὴν

ἀποθήκην, τὰ δὲ ζιζάνια [ὡς ζιζάνια—οὐχὶ ὡς ἀνθρώπους] κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστω, ἐν τῷ καιρῷ τῆς μεγάλης θλίψεως —τῆς κατάρας, ἣτις ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ ἵνα παρασκευάσῃ τὴν ὁδὸν τοῦ Μεγάλου Βασιλέως τῶν βασιλέων. Αὐτὸς πρέπει νὰ αὐξάνῃ, ἀλλ' ὁ Ἡλίας ἀνάγκη νὰ ἐλαττωταί. καὶ ἐπὶ τέλους νὰ περισταλῇ ὁλοσχερῶς. Οὐχὶ μόνον ἀκούομεν τὴν μαρτυρίαν ταύτην τόρα ἐκ μέρους ὀλίγων, οἵτινες ἀνέκουσιν εἰς τὴν τάξιν τοῦ Ἡλίου, ἀλλὰ πᾶς ὁ ἐκ τῆς τάξεως ταύτης θέλει μετ' οὐ πολὺ εὐρεθῇ διακηρύττων τὴν ἀγγελίαν ταύτην, καὶ ἐνασχολούμενος εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ἡλίου. Οἱ τοιοῦτοι, καὶ μόνοι οἱ οὕτω πιστοὶ ἀναδεικνύμενοι, θέλουσιν ἀποτελέσει μέρος τοῦ δεδοξασμένου Ἡλίου, καὶ θέλει χαρισθῇ εἰς αὐτοὺς νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν Χιλιετηρίδα, θέλει εἶθαι μεγάλη ἐπιτυχία. Βάθος σημασίας ἔγκειται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὀνόματος Ἡλίας. Τοῦτο σημαίνει Θεὸς [ἰσχυρὸς] τοῦ Ἰεχωβά. Εἶναι δ' οὕτω ὄνομα προσῆκον εἰς τὸν Κεχρισμένον τοῦ Κυρίου, τοῦ ὁποίου τὸ μέγα ἔργον θὰ εἶναι νὰ ἀποκαταστήσῃ πάντα ὅσα ὁ Θεὸς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν.

Περαίνοντες τὸ ζήτημα, ἐφιστῶμεν συντόμως τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι περὶ τὸ τέλος τοῦ σταδίου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, οὗτος ἐκάλεσε τὸν Ἐλισσαιέ, ὅστις ἀφοῦ ἐθυσίασεν, ἀφῆκε τὰ πάντα καὶ ἠκολούθησε μετὰ τοῦ Ἡλίου, καὶ ἐγένετο διάδοχος αὐτοῦ ὡς προφήτης, ὅποταν ὁ Ἡλίας ἀνελήφθη ἐν τῷ ἀνεμοστροβίλῳ - λαβὼν τὴν μηλωτὴν τοῦ κύρους τοῦ Ἡλίου, καὶ μέγα μέρος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. (Α' Βασιλ. ιθ' 16). Καὶ ἀφοῦ ὁ Ἡλίας ἐξεπροσώπει τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί—τὴν νικῶσαν Ἐκκλησίαν, μίαν ὁμάδα, ἀριθμὸν τινα—δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὡς λογικὸν τὸ ὅτι, ὁ Ἐλισσαιέ ἐπίσης ἐκπροσωπεῖ τάξιν τινά, ἣτις μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς βαθεῖαν συμπάθειαν πρὸς τὴν τάξιν τοῦ Ἡλίου, καὶ ἀκολουθήσῃ τὸν Κύριον μετ' αὐτῆς· καὶ μ' ὅλα ταῦτα τάξιν τοιαύτην, ἣτις δὲν θὰ ἐλπίζῃ νὰ δοξασθῇ. Αὕτη θέλει διαχωρισθῇ ἀπὸ τῆς τάξεως τοῦ Ἡλίου διὰ τοῦ «ἀνεμοστροβίλου» τῆς θλίψεως, θέλει ἐν τούτοις χαίρει προ-

στασίαν τινά, καὶ θέλει λάβει εὐλογίαν. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἡλίου, ὁ Ἑλισσαιὲ ἐγένετο τολμηρὸς καὶ ἰσχυρὸς, οὕτως ὥστε οἱ θεολόγοι τῶν ἡμερῶν ἐκείνων («οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν») ἔλεγον, Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἡλίου ἐπανεπαύθη ἐπὶ τὸν Ἑλισσαιέ.

Ἡ ἔννοια τοῦ ὀνόματος Ἑλισσαιέ εἶναι ἰσχυρὸς ἐλευθερωτής, ἡ δὲ σταδιοδρομία τοῦ Ἑλισσαιέ ἦτο ἐνασχόλησις εἰς ἔργον ἀποκαταστάσεως. Τοῦτο δ' ἀναμφιβόλως προεικονίζει ἔργον τάξεώς τινος ἀνθρώπων, οἵτινες θὰ εἶναι τὰ δρῶντα ὄργανα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ μέλλοντι, πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς ἀποκαταστάσεως ἐν τῇ δυνάμει τῆς τότε δεδοξασμένης Ἐκκλησίας. Μεταξὺ ἄλλων θαυμασίων ἔργων ὁ Ἑλισσαιέ ἐξυγίανε τὰ ὕδατα, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχη πλέον ἐκ τούτων θάνατος ἢ ἄγονος γῆ· ἠϋξήσεν τὸ ἔλαιον τῆς πτωχῆς γῆρας πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους αὐτῆς, καὶ ἐξήγειρεν εἰς τὴν ζωὴν τὸν υἱὸν τῆς Σουναμίτιδος· ὁπότε δὲ ἐγένετο πεῖνα ἐν τῇ γῇ, καὶ τὸ ἐν τῷ λέβητι μαγεῖρευμα διὰ τοὺς θεολόγους («τοὺς υἱοὺς τῶν προφητῶν») εὐρέθη ὃν δεδηλητηριασμένον, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ φάγῃ ἐξ αὐτοῦ, ὁ Ἑλισσαιέ ἐθεράπευσεν αὐτὸ καὶ κατέστησεν αὐτὸ κατάλληλον πρὸς βρῶσιν. Ἀκολουθῶς ἔκαμεν ὥστε ἄρτος, ὅστις ἦτο ἀρκετὸς μόνον δι' ὀλίγα ἄτομα, νὰ ἐπαρκέσῃ δια μέγαν ἀριθμὸν ἀνθρώπων καὶ ἀφήσῃ ὑπόλοιπον. Ἐθεράπευσεν τὴν λέπραν τοῦ Νεεμάν· ἐχρησίμευσεν δ' ἐπίσης ὄργανον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἰησοῦ, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποῖου, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου τὸν γενόμενον διὰ τοῦ Ἡλίου, ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια τοῦ Ἀχαάβ, καὶ τῆς Ἰεζάβελ συμπεριλαμβανομένης, ἐξωντὼθη καθ' ὁλοκληρίαν, ὡς καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτῆς. — Β' Βασιλ. β'. 19—22. δ. 1—7, 18—44. ε. 1—10, θ' 1—37. ι. 28.

Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἀνεύρωμεν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα τοῦ Ἑλισσαιέ τὴν στενὴν ὁμοιότητα τούτων πρὸς τὸ ἀληθὲς ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως, τὸ ὁποῖον μετ' οὐ πολὺ ἀναμένομεν, ὁπότε τὰ ὕδατα τῆς ἀληθείας δὲν θέλουσιν εἰσθαι πλέον ὑφάλμυρα ἐκ τῆς πλάνης, ὡς μέλλοντα νὰ λαθῶσιν ἐν αὐτῇ τῇ πηγῇ τῶν διὰ σαφεστεράς κατανοήσεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

ὁπότε οἱ πτωχοὶ θέλουνσι βοηθηθῇ ὅπως ἐξασφαλίσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τὸ ἔλαιον τῆς ἀγαλλιάσεως, ἀντὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἀκηδίας, ὁπότε οἱ νεκροὶ θέλουνσι ἐπανέλθει εἰς τὴν ζωὴν, ὁπότε ἐν τῇ πείνῃ ἢ τροφῇ (ἢ ἀλήθεια) θέλει καταστῇ ὑγιεινὴ καὶ ἄφθονος, καὶ ὁπότε τὰ οὐστήματα καὶ αἱ ἐξουσίαι αἱ ἀντιπροσωπευόμεναι διὰ τοῦ Ἀχαάβ καὶ τῆς Ἰεζάβελ, καὶ πάντες οἱ ἐνούμενοι μετ' αὐτῶν κατὰ τοῦ Κυρίου, θέλουνσι ἀνατραπῇ τελείως καὶ ὀριστικῶς.

Ἐπὶ κορυφῆς ὀρέων
 Στέκει κῆρυξ ἀγαθῶν·
 Καὶ φαιδρῶς προσαγορεύων
 Ἐμψυχώνει τὴν Σιών·
 «Ὁ Θεός Σου
 »Νῦν σοῦ λύει τὸν δεσμόν».

«Τῆς δυσφόρου τυραννίας
 »Νῦν παρῆλθεν ὁ καιρός,
 »Τῆς μακρᾶς αἰχμαλωσίας
 »Καὶ τῆς σκοτεινῆς νυκτός·
 »Μὴ λυπῆσαι,
 »Σ' ἐπιτρέφει ὁ Θεός».

«Ὁ Σωτήρ σου θριαμβεύει
 »Τύραννοι ἐχθροὶ μακράν·
 »Ὁ Χριστός Σου βασιλεύει,
 »Βασιλεύει εἰς τὸ πᾶν,
 »Καὶ εἰρήνην
 »Νῦν σοὶ δίδει καὶ χαράν».

«Καὶ εἰς πῦρ ἐὰν σὲ θέσῃ
 »Διὰ τὰ καθαρισθῆς·
 »Τοῦτο δὲν θὰ ἐξαρκέσῃ
 »Ἀπ' Αὐτοῦ τὰ χωρισθῆς.
 »Ὅθεν χαῖρε·
 »Τάχιστα θὰ δοξασθῇς».